

Poradnik organizatora imprez

Zorganizowanie imprezy - koncertu, festynu czy zawodów - zarówno na wolnym powietrzu, jak i w zamkniętym budynku to nie tylko realizacja ciekawego pomysłu. Na organizatorach ciąży wiele obowiązków zarówno programowych, jak i organizacyjnych. Niezwykle istotne jest przestrzeganie prawa. Poniżej kompendium wiedzy dla organizatorów imprez.

Czym jest impreza?

Przepisy prawa nie definiują pojęcia impreza. Większość definicji, które znajdziemy w literaturze przedmiotu określa *imprezę*, jako formę spotkania uczestników, jednorazowego lub mającego charakter cykliczny, wypełnionego treściami programowymi z zakresu sportu, rekreacji, turystyki, zabaw ruchowych, a także kulturalnej rozrywki.

Imprezy rekreacyjne, w zależności od przyjętych kryteriów, podzielić można na szereg różnych rodzajów. Poniżej wybrane kryteria i przypisane im rodzaje imprez.

Kryterium 1. Miejsce realizacji imprezy

Imprezy:

- plenerowe (miejsce realizacji to np.: boiska, parki, miejskie tereny zielone itp.)
- w pomieszczeniach zamkniętych (miejsce realizacji to np.: sale sportowe, świetlice, kluby.

Kryterium 2. Czas trwania

Imprezy:

- jednodniowe (odbywające się w całości w ciągu jednego dnia)
- wielodniowe (trwające kilka dni).

Kryterium 3. Cykliczność

Imprezy:

- jednorazowe (powstające z dowolnej inicjatywy organizatorów lub jako naśladownictwo podobnej imprezy organizowanej wcześniej w innym

miejscu)

- okazjonalne (jednorazowe, czasem powtarzane przy podobnej okazji, ale bez związku z poprzednimi imprezami)
- powtarzalne (silnie powiązane z tradycją imprezy oraz z programem rekreacji w danym środowisku).

Kryterium 4. Skala działań organizacyjnych i liczba miejsc

Imprezy:

- duże (masowe)
- małe (zwykłe).

Kryterium 5. Charakter uczestnictwa

Imprezy:

- otwarte (dostępne dla wszystkich potencjalnych uczestników, bez względu na wiek, płeć, sprawność ruchową itp., pod warunkiem uprzedniego wyrażenia akcesu lub zakładające spontaniczny udział bez wcześniejszych zgłoszeń)
- zamknięte (organizowane dla określonej grupy osób np. uczniów, członków klubu, mieszkańców sołectwa).

Kryterium 6. Zakres treści programowych

Imprezy:

- jednodyscyplinowe (dominuje jedna forma rekreacji i/lub rozrywki, np. biegi masowe, konkurs, koncert)
- wielodyscyplinowe (w programie przewidziano szereg różnych form, np. festyny rekreacyjne)

Kryterium 7. Forma organizacyjna

Imprezy:

- festyny
- spartakiady
- turnieje
- ligi
- konkursy
- koncerty
- wystawy.

Kryterium 8. Cele

Imprezy:

- popularyzatorskie
- wychowawcze
- poznawcze
- zabawowe
- wypoczynkowe
- zdrowotne

Jak przygotować imprezę?

Przygotowanie imprezy powinno obejmować w szczególności:

- określenie celu, terminu, miejsca i treści imprezy
- opracowanie regulaminu imprezy
- skonstruowanie szczegółowego programu minutowego
- przygotowanie scenariusza otwarcia, przebiegu i zamknięcia imprezy
- zaprojektowanie preliminarza finansowego
- promocję imprezy (zaproszenia, komunikaty w środkach masowego przekazu, plakaty itp.)
- przygotowanie dekoracji miejsca imprezy,
- gromadzenie nagród i upominków dla uczestników (jeśli wynika to z potrzeb imprezy)
- uzyskanie pozwoleń wymaganych prawem (jeśli dotyczy).

Scenariusz imprezy - szczegółowy rozkład następujących po sobie treści programowych imprezy w układzie minutowym i dostosowanych do nich czynności organizacyjno-technicznych przeprowadzanych przez imiennie wyznaczonych organizatorów.

Scenariusz imprezy jest dokumentem wewnętrznym, służącym wyłącznie organizatorom.

Regulamin imprezy – podstawowy dokument, którego opracowanie należy do obowiązków organizatorów imprez. Stanowi on zbiór reguł i postanowień

sportowych oraz techniczno - organizacyjnych dotyczących przebiegu imprez rekreacyjnych (sportowych), ustalony i wydany przez zespół organizatorów określonej imprezy.

Imprezy masowe

Impreza masowa, to impreza która wiąże się z obecnością dużej ilości uczestników na terenie, na którym impreza się odbywa. Z uwagi na potencjalne zagrożenia i konieczne działania prewencyjne, przewidziano szereg wymogów, jakie muszą zostać spełnione przez organizatorów, aby taka impreza mogła się odbyć.

Zasady organizowania i przeprowadzania imprez masowych oraz obowiązki i uprawnienia organizatora określa *Ustawa z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych*.

Zgodnie z prawem imprezą masową jest impreza artystyczno-rozrywkowa lub sportowa. Poza tym, że uznanie imprezy za masową zależy od jej charakteru, to jej „masowość” zależy przede wszystkim od liczby udostępnionych przez organizatora miejsc.

Uwaga: imprezy, które nie są sportowe lub artystyczno-rozrywkowe (np. masowe imprezy religijne, społeczne) nie są imprezami masowymi, nawet, jeżeli uczestniczy w nich bardzo dużo osób.

Impreza masowa artystyczno-rozrywkowa to impreza o charakterze artystycznym, rozrywkowym lub zorganizowane publiczne oglądanie przekazu telewizyjnego na ekranach lub urządzeniach umożliwiających uzyskanie obrazu o przekątnej przekraczającej 3 m, która odbywa się:

- na stadionie, w innym obiekcie niebędącym budynkiem lub na terenie umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, na których liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 1000
- w hali sportowej lub w innym budynku umożliwiającym przeprowadzenie

imprezy masowej, w których liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 500.

Masowa impreza sportowa to impreza masowa, mającą na celu współzawodnictwo sportowe lub popularyzowanie kultury fizycznej, organizowana na:

- stadionie lub w innym obiekcie niebędącym budynkiem, na którym liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 1000, a w przypadku hali sportowej lub innego budynku umożliwiającego przeprowadzenie imprezy masowej – nie mniej niż 300
- terenie umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, na którym liczba udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób wynosi nie mniej niż 1000.

Jak określić liczbę uczestników?

Zgodnie z prawem, dotyczącym organizacji imprez masowych, istotna jest nie tyle liczba planowanych uczestników, ale liczba udostępnionych miejsc.

Liczbę udostępnionych przez organizatora miejsc na stadionie, w innym obiekcie niebędącym budynkiem, hali sportowej albo w innym budynku lub na terenie umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, ustala się na podstawie przepisów prawa budowlanego i przepisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej.

Jeśli mowa jest o terenie umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej – należy przez to rozumieć wydzielony, odpowiednio oznaczony teren na otwartej przestrzeni, spełniający warunki higieniczno-sanitarne odpowiadające wymaganiom przewidzianym prawem oraz posiadający infrastrukturę zapewniającą bezpieczne przeprowadzenie imprezy masowej, na którym do określenia liczby miejsc przyjmuje się przelicznik 0,5 m² na osobę.

Jeśli impreza organizowana jest na terenie zamkniętym – należy przez to rozumieć teren zamknięty w rozumieniu przepisów prawa budowlanego lub teren będący w

trwałym zarządzie jednostek organizacyjnych podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez: Ministra Obrony Narodowej, Ministra Sprawiedliwości oraz ministrów właściwych: do spraw wewnętrznych, do spraw oświaty i wychowania, do spraw szkolnictwa wyższego oraz do spraw kultury fizycznej.

Czy potrzebne jest zezwolenie?

Zorganizowanie imprezy masowej wymaga uzyskania zezwolenia. Wydaje je wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce przeprowadzenia takiej imprezy.

Organizator imprezy masowej, nie później niż na 30 dni przed planowanym terminem jej rozpoczęcia, występuje do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta z wnioskiem o wydanie zezwolenia na jej przeprowadzenie.

Wniosek powinien zawierać:

- dane organizatora imprezy
- dane osób uprawnionych do występowania w imieniu organizatora
- dane kierownika ds. bezpieczeństwa
- informacje o miejscu, terminie, godzinach, charakterze imprezy
- informację o przewidywanej liczbie widzów
- informację o zgodzie właściciela/zarządcy terenu/obiektu na organizację imprezy
- informację o odpłatności za wstęp na imprezę.

Wzór wniosku można znaleźć na stronach internetowych swojego urzędu (BIP) lub pobrać we właściwym wydziale w urzędzie.

Do wniosku należy dołączyć:

- opinie o niezbędnych środkach potrzebnych do zabezpieczenia imprezy masowej, zastrzeżeniach do stanu technicznego obiektu (terenu) oraz o przewidywanych zagrożeniach wydane przez właściwego: komendanta policji, komendanta Państwowej Straży Pożarnej, dyrektora pogotowia ratunkowego
- opinię państwowego inspektora sanitarnego
- graficzny plan obiektu lub terenu, na którym ma być przeprowadzona impreza masowa, zawierający:
 - oznaczenie dróg dojścia i rozchodzenia się publiczności, dróg

ewakuacyjnych i dróg dojazdowych dla pojazdów służb ratowniczych;

➤ oznaczenie punktów pomocy medycznej, punktów czerpalnych wody do picia i do celów przeciwpożarowych oraz punktów informacyjnych;

➤ oznaczenie lokalizacji hydrantów przeciwpożarowych, zaworów, przyłączy wody, gazu i energii elektrycznej oraz innych elementów mających wpływ na bezpieczeństwo użytkowników obiektu lub terenu;

➤ informacje o rozmieszczeniu służb porządkowych, rozmieszczeniu osób na imprezie masowej i ewentualnym rozdzieleniu ich według sektorów oraz o rozmieszczeniu punktów gastronomicznych i sanitariatów

- regulamin obiektu wraz z informacją o sposobie udostępnienia go uczestnikom imprezy masowej
- program i regulamin imprezy masowej, ewentualnie terminarz imprez masowych odbywających się według ustalonego terminarza lub według ustalonych zasad wraz z informacją o sposobie udostępnienia ich uczestnikom
- informację o liczbie miejsc dla osób w obiekcie lub na terenie, gdzie impreza masowa będzie zorganizowana, mogących wystąpić zagrożeniach porządku publicznego, w tym informację o ewentualnym uznaniu imprezy masowej za imprezę o podwyższonym ryzyku oraz informację o liczbie osób, które mogą być obecne, o stanie liczebnym, organizacji, oznakowaniu, wyposażeniu i sposobie rozmieszczenia służb porządkowej i informacyjnej
- zaświadczenie potwierdzające, iż osoba wyznaczona przez organizatora do pełnienia funkcji kierownika ds. bezpieczeństwa odbyła przeszkolenie w tym zakresie
- pisemną instrukcję określającą zadania służby porządkowej oraz warunki łączności pomiędzy podmiotami biorącymi udział w zabezpieczeniu imprezy
- szczegółowe zasady postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia
- polisę potwierdzającą ubezpieczenie się organizatora imprezy od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone uczestnikom imprezy masowej – w przypadku imprez, na które wstęp jest odpłatny
- pisemną zgodę na przeprowadzenie imprezy masowej kierownika jednostki organizacyjnej lasów państwowych, parku narodowego lub krajobrazowego,

w razie przeprowadzania imprezy na terenach będących w zarządzie tej jednostki

- informację o powiadomieniu komendanta terenowej jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, w przypadku imprezy masowej na terenach będącym w zarządzie jednostek organizacyjnych resortu obrony narodowej
- informację o zainstalowanych urządzeniach rejestrujących obraz i dźwięk w trakcie imprezy.

Zezwolenie na przeprowadzenie imprezy masowej jest wydawane w drodze decyzji administracyjnej. Za jego wydanie należy uiścić opłatę skarbową.

Co należy do obowiązków organizatora imprezy masowej?

Organizator imprezy masowej ma obowiązek:

- zapewnić bezpieczeństwo uczestnikom imprezy
- utrzymać porządek podczas jej trwania
- zabezpieczyć medycznie imprezę
- zapewnić właściwe warunków, w szczególności przeciwpożarowych i sanitarnych.

Organizator zapewnia m.in.:

- spełnienie wymogów określonych w przepisach prawa, w szczególności w przepisach prawa budowlanego, w przepisach sanitarnych i przepisach dotyczących ochrony przeciwpożarowej
- służbę porządkową i informacyjną odpowiednio wyszkoloną i wyposażoną, wyróżniającą się elementami ubioru oraz powołuje kierownika do spraw bezpieczeństwa, kierującego tymi służbami
- pomoc medyczną oraz zaplecze higieniczno-sanitarne
- drogi ewakuacyjne oraz drogi umożliwiające dojazd pojazdom służb ratowniczych i policji
- warunki zorganizowania łączności pomiędzy podmiotami biorącymi udział w zabezpieczeniu imprezy
- sprzęt ratowniczy i gaśniczy oraz środki gaśnicze niezbędne przy zabezpieczeniu działań ratowniczo-gaśniczych.

Zlecenie/powierzenie innym podmiotom (np. agencji ochrony) dbałości o bezpieczeństwo na imprezie nie zwalnia organizatora z odpowiedzialności za nią.

Imprezy zwykłe

O kwalifikacji imprezy, czyli stwierdzeniu czy ma charakter masowy czy zwykły decyduje jej charakter oraz liczba udostępnionych miejsc.

Imprezy zwykłe to np. imprezy:

- sportowe (np. rodzinny turniej sportowy) lub artystyczno-rozrywkowe (np. pokaz mody), w których liczba miejsc dla uczestników nie przekracza liczby określonej w ustawie dla imprezy masowej
- sportowe – obejmujące wyłącznie współzawodnictwo dzieci i młodzieży (mecz, turniej dla dzieci lub młodzieży)
- sportowe organizowane wyłącznie dla sportowców niepełnosprawnych
- rekreacyjne organizowane na terenie nieodpłatnym i ogólnodostępnym (np. imprezy w parku, na placu, w hali, na stadionie, jeżeli nie ma biletów, zaproszeń i uczestnicy mogą swobodnie wchodzić i wychodzić)
- towarzyskie, rodzinne (np. wesele, zjazd koleżeński)
- religijne (np. msza polowa)
- wydarzenia społeczne (np. zjazd członków danego stowarzyszenia, spotkanie organizacji z całego kraju)
- wydarzenia organizowane w teatrach, operach, filharmoniach, kinach, muzeach, bibliotekach, domach kultury i galeriach sztuki lub w innych podobnych obiektach, a także organizowane w szkołach i placówkach oświatowych (np. rozpoczęcie roku szkolnego na terenie szkoły)
- wystawy, koncerty, przedstawienia plenerowe oraz imprezy na terenie gminnym (jeżeli teren, na którym ma odbyć się impreza należy do gminy lub innej jednostki samorządu terytorialnego, trzeba uzyskać zgodę tego urzędu)
- odbywające się na drogach publicznych oraz zgromadzenia publiczne.

Jeśli impreza odbywa się na terenie prywatnym, czyli zamkniętym, nie ogólnodostępnym (np. w siedzibie organizacji, w domu prywatnym, ogrodzie, klubie,

restauracji) i nie wiąże się z wykorzystaniem ulicy lub drogi (zajęciem pasa drogowego np. ulicy, chodnika, pobocza) lub jest skierowana do liczby osób mniejszej niż wskazana w ustawie o imprezach masowych, to nie wymaga uzyskania żadnych szczególnych zezwoleń urzędowych. Odbywa się ona na podstawie umowy/ustaleń pomiędzy właścicielem terenu a organizatorem.

Organizowanie imprez na drogach publicznych

Imprezy odbywające się na drogach publicznych, które powodują utrudnienia w ruchu lub wymagają korzystania z drogi w sposób szczególny organizuje się zgodnie z *Prawem o ruchu drogowym*. Zasady dotyczące imprez masowych stosuje się do nich tylko w zakresie organizacji i uprawnień służb porządkowych.

Impreza na drodze publicznej wymaga zezwolenia. Zezwolenie takie wydaje urząd zarządzający ruchem na drodze, właściwy ze względu na miejsce rozpoczęcia imprezy.

W przypadku, gdy np. trasa biegu została wytyczona na drogach zarządzanych przez różne urzędy (np. droga wojewódzka i droga powiatowa) nie ma konieczności zwracania się o wydanie zezwolenia do każdego z zarządców.

Urzędy zarządzające:

- Dyrektor Generalny Dróg Krajowych i Autostrad dla dróg krajowych
- marszałek województwa dla dróg wojewódzkich
- starosta dla dróg powiatowych i gminnych
- prezydent miasta w granicach miast na prawach powiatu (na drogach publicznych z wyjątkiem autostrad i dróg ekspresowych).

Zezwolenie wydaje się na wniosek, który musi być złożony co najmniej na 30 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia imprezy. Wniosek powinien zawierać:

- imię, nazwisko lub nazwę oraz adres zamieszkania lub siedzibę organizatora imprezy
- rodzaj i nazwę imprezy
- informację o miejscu i dacie rozpoczęcia, przebiegu oraz zakończenia imprezy
- informację o przewidywanej liczbie uczestników

- wykaz osób reprezentujących organizatora w sprawach zabezpieczenia trasy lub miejsca imprezy na terenie poszczególnych województw
- podpis organizatora lub jego przedstawiciela.

Do wniosku należy dołączyć:

- szczegółowy regulamin imprezy – określający zasady zachowania uczestników imprezy istotne dla bezpieczeństwa ruchu drogowego
- wykaz osób odpowiedzialnych za prawidłowy przebieg i zabezpieczenie imprezy
- program imprezy – ze szczegółowym opisem trasy i podaniem odległości między poszczególnymi jej odcinkami oraz określony w minutach i kilometrach program przejazdu lub przejścia uczestników przez poszczególne miejscowości i granice województw
- plan zabezpieczenia trasy lub miejsca imprezy – określający sposoby zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas trwania imprezy
- pisemne zobowiązanie organizatora do przywrócenia do poprzedniego stanu pasa drogowego na trasie przejazdu, przejścia lub miejsca pobytu uczestników imprezy, a w przypadku uszkodzenia pasa drogowego lub urządzeń drogowych będącego następstwem imprezy – do ich bezzwłocznego naprawienia lub pokrycia kosztów tych napraw
- pisemną zgodę właściciela lasu na przeprowadzenie imprezy w razie przeprowadzenia jej na terenach leśnych
- dowód zapłaty należnej opłaty skarbowej (zwolnione od opłaty skarbowej są m.in. organizacje mające status pożytku publicznego, jeżeli organizacje te składają wniosek o wydanie zezwolenia wyłącznie w związku z nieodpłatną działalnością pożytku publicznego w rozumieniu przepisów o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie).

Kopię wniosku wraz z wymaganymi dokumentami, co najmniej na 30 dni przed planowym terminem rozpoczęcia imprezy organizator przesyła do:

- właściwego ze względu na miejsce rozpoczęcia imprezy komendanta wojewódzkiego policji,
- komendanta jednostki Żandarmerii Wojskowej (jeżeli impreza jest

przeprowadzana na drogach przebiegających lub przyległych do terenów będących w zarządzie jednostek organizacyjnych podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej).

Urząd właściwy do wydania zezwolenia może odmówić wydania zezwolenia w razie uzyskania negatywnej opinii policji lub odmowy uzgodnienia decyzji przez pozostałych zarządzających, a także w przypadku, gdy impreza zagraża bezpieczeństwu ruchu albo utrudni ruch drogowy na znacznym obszarze. Decyzję o odmowie lub cofnięciu wydania zezwolenia urząd zarządzający ruchem na drodze przesyła niezwłocznie do gminy.

Organizator imprezy jest zobowiązany zapewnić:

- bezpieczeństwo osobom obecnym na imprezie oraz porządek podczas jej trwania
- spełnienie wymagań określonych w szczególności w przepisach prawa budowlanego, przepisach sanitarnych, przepisach dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska
- wyróżniającą się elementami ubioru służbę porządkową i informacyjną
- pomoc medyczną i przedmedyczną, dostosowaną do liczby uczestników imprezy, a także odpowiednie zaplecze higieniczno-sanitarne
- drogi ewakuacyjne oraz drogi umożliwiające dojazd służb ratowniczych i policji, Straży Granicznej oraz Żandarmerii Wojskowej
- warunki zorganizowania łączności między podmiotami biorącymi udział w zabezpieczeniu imprezy
- sprzęt ratowniczy i gaśniczy oraz środki gaśnicze niezbędne do zabezpieczenia działań ratowniczo-gaśniczych
- w razie potrzeby pomieszczenie dla służb kierujących zabezpieczeniem imprezy
- środki techniczne niezbędne do zabezpieczenia imprezy.

Powyższe zasady uzyskiwania zezwoleń nie dotyczą konduktów pogrzebowych, procesji, pielgrzymek i innych spotkań religijnych, które odbywają się na drogach na zasadach określonych w ustawach o stosunku Państwa do odpowiednich kościołów

i/lub prawo zwyczajowe (kondukty).

Imprezy artystyczne i rozrywkowe organizowane w ramach działalności kulturalnej

Imprezy artystyczne i rozrywkowe organizowane w ramach działalności kulturalnej (np. wystawy, koncerty, przedstawienia plenerowe), które odbywają się poza stałą siedzibą (czyli nie odbywają się w budynku) albo w sposób objazdowy i nie mają charakteru imprezy masowej (czyli liczba uczestników jest mniejsza niż określona w ustawie o imprezach masowych) wymagają zawiadomienia organu gminy właściwej ze względu na miejsce imprezy.

Zawiadomienie powinno zawierać:

- imię, nazwisko i nazwę organizatora tej imprezy, siedzibę oraz adres do korespondencji
- rodzaj i charakter imprezy;
- miejsce, datę, godzinę rozpoczęcia, czas trwania, przewidywaną liczbę uczestników;
- określenie planowanych środków służących zapewnieniu bezpieczeństwa uczestników.

Zawiadomienie musi być złożone nie później niż 30 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia imprezy. Organ gminy może zakazać imprezy artystycznej lub rozrywkowej, jeżeli zagraża ona życiu lub zdrowiu ludzi, moralności publicznej albo mieniu w znacznych rozmiarach.

Impreza na terenie publicznym

Jeżeli organizacja chce zorganizować imprezę (masową lub zwykłą) na terenie należącym do gminy (lub innej jednostki samorządu terytorialnego albo do Skarbu Państwa) powinna w tym celu ustalić z urzędem warunki jej zorganizowania – uzyskać zgodę zarządcy terenu. Zasady jej zorganizowania zależą będą od zasad przyjętych przez miejscowy urząd.

Szczegółowe Informacje o procedurach i zasadach udostępniania terenów należących do gminy na imprezy są udostępniane na stronach BIP i/lub w urzędach.

Handel na imprezach

Zarówno organizator, jak też podmioty które uzyskają zgodę organizatora mogą na imprezie prowadzić działalność handlową czy usługową zgodnie z obowiązującym prawem. W wielu wypadkach wiąże się to z koniecznością odpowiedniej rejestracji działalności, a także rejestrowania transakcji, czyli w praktyce np. posiadania kasy fiskalnej.

Kiedy konieczna jest kasa fiskalna?

Obowiązek stosowania kasy fiskalnej, jak i przewidziane od niego zwolnienia, wchodzi w grę jedynie wtedy, gdy sprzedaż jest dokonywana przez kogoś, kto występuje w charakterze podatnika VAT w odniesieniu do danej sprzedaży. Jeżeli natomiast sprzedaż jest dokonywana przez podmiot, którego nie można w odniesieniu do tej transakcji potraktować jako podatnika VAT, wówczas jest ona całkowicie wyłączona nie tylko z opodatkowania VAT, ale również z wszelkich innych obowiązków w zakresie podatku od towarów i usług (np. obowiązku stosowania kasy fiskalnej).

Oplata „handlowa“, czy tzw. „placowe“ nie zwalniają z opłat należnych fiskusowi oraz posiadania stosownych uprawnień, jeśli są wymagane prawem.

Czy można sprzedawać alkohol na imprezach?

- Sprzedaż alkoholu jest **zabroniona** m.in. na terenie szkół oraz innych zakładów i placówek oświatowo-wychowawczych, opiekuńczych i domów studenckich, na terenie zakładów pracy oraz miejsc zbiorowego żywienia pracowników.
- Sprzedaż, podawanie i spożywanie napojów zawierających więcej niż 4.5 % alkoholu może się odbywać na imprezach na otwartym powietrzu tylko za zezwoleniem i tylko w miejscach do tego wyznaczonych.
- Sprzedaż i podawanie niskoprocentowych napojów alkoholowych na **imprezach masowych** mogą się odbywać wyłącznie w miejscach do tego

wyznaczonych przez przedsiębiorców posiadających zezwolenie wydane na podstawie przepisów ustawy z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Osoby uczestniczące w imprezie masowej mogą kupić jedynie napoje o niskiej zawartości alkoholu (nie więcej niż 3,5% zawartości).

Niskoprocentowe napoje alkoholowe można podawać tylko w opakowaniach, które nie stwarzają zagrożenia. Niedozwolone, więc są opakowania wykonane m.in. ze szkła i metalu. Uczestnicy imprezy masowej nie mogą wносить własnych napojów alkoholowych.

Jak zgodnie z prawem sprzedawać rękodzieło?

Jeśli twórca wykonuje działalność artystyczną osobiście i dokonuje osobiście sprzedaży swoich prac, to stanowi to odrębne źródło przychodu w podatku dochodowym PIT. **Nie oznacza to konieczności zakładania działalności gospodarczej pod warunkiem, że sprzedaż wyrobów własnej działalności ma charakter okazjonalny.** Każda zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły jest już działalnością gospodarczą.

Obostrzenia te wynikają z ustawy o podatku dochodowym i przepisów dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej.

Podstawowym problemem jest tu jednak określenie, kiedy działalność zarobkowa przestaje być okazjonalna, a staje się ciągłą i zorganizowaną. Praktyka dowodzi, że już dwukrotne wystawienie swoich produktów może zostać uznane przez służby skarbowe za działalność zarobkową ciągłą i zorganizowaną. Warto zauważyć także, że to na podatniku ciąży obowiązek wykazania, że sprzedaż odbywa się okazjonalnie i ma charakter prywatnego zbycia, a cena nie odbiega od ceny rynkowej. Dowodem są wszelkie okoliczności wskazujące, że podatnik nie miał zamiaru prowadzić działalności.

Czy sprzedających obowiązują szczególne przepisy sanitarne?

Każdy podmiot produkujący żywność i wprowadzający do obrotu środki spożywcze zobowiązany jest do spełnienia wszystkich wymagań koniecznych do zapewnienia ich

właściwej jakości zdrowotnej, w tym właściwego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń zakładu i ich wyposażenia oraz stanu zdrowia osób biorących udział w obrocie. Operatorzy rynku żywnościowego odpowiadają za bezpieczeństwo produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności. Dotyczy to także osób prowadzących sprzedaż na festynach, jarmarkach etc.

Wymagania dotyczące ruchomych i/lub tymczasowych pomieszczeń (dużych namiotów, straganów, ruchomych punktów sprzedaży określone zostały w rozdziale III do załącznika nr II rozporządzenia (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie higieny środków spożywczych.

Obejmują one m. in. niżej wymienione zagadnienia:

- Pomieszczenia i automaty uliczne, na tyle, na ile jest to rozsądnie praktykowane, powinny być tak usytuowane, zaprojektowane i skonstruowane oraz utrzymywane w czystości i dobrym stanie i kondycji technicznej, aby uniknąć ryzyka zanieczyszczenia, w szczególności przez zwierzęta i szkodniki
- muszą być dostępne odpowiednie urządzenia, aby utrzymać właściwą higienę personelu (włącznie ze sprzętem do higienicznego mycia i suszenia rąk, higienicznymi urządzeniami sanitarnymi
- powierzchnie, narzędzia do pracy i sprzęt w kontakcie z żywnością muszą być w dobrym stanie, łatwe do czyszczenia i, w miarę potrzeby, dezynfekcji
- należy zapewnić odpowiednią ilość gorącej i/lub zimnej wody pitnej
- należy zapewnić odpowiednie warunki i/lub udogodnienia dla higienicznego składowania i usuwania odpadów płynnych i stałych
- należy zapewnić odpowiednie warunki dla utrzymywania i monitorowania właściwych warunków termicznych żywności
- środki spożywcze muszą być tak umieszczone, aby unikać, na tyle, na ile jest to rozsądnie praktykowane, ryzyka zanieczyszczenia.

W zakresie bezpieczeństwa żywności wszystkich producentów i dystrybutorów żywności w Polsce oraz w pozostałych krajach członkowskich UE obowiązują wprost rozporządzenia organów ustawodawczych UE, które dostępne są m.in. na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Sanitarnego (www.gis.gov.pl). Na stronie tej znajdują się również adresy siedzib Powiatowych Stacji Sanitarno-

Epidemiologicznych, z którymi należy się kontaktować w sprawie organizowania imprez masowych oraz telefony kontaktowe.

Inną formą działalności jest **działalność okazjonalna**, obejmująca przygotowywanie, przechowywanie i serwowanie żywności przez osoby fizyczne w trakcie imprez (jarmarki, święta kościelne, szkolne, miejskie, wiejskie, zorganizowane akcje dobroczynne obejmujące wolontariuszy), gdzie żywność jest przygotowywana czasami, sporadycznie i na małą skalę. Taka działalność nie jest uznawana za działalność przedsiębiorstwa podlegającą wymaganiom prawodawstwa higienicznego Wspólnoty. Oznacza to, że powyższe działania nie są objęte wymaganiami załącznika II do rozporządzenia 852/2004, jednakże bez względu na rodzaj wprowadzanej do obrotu żywności podczas imprez, organizator jest odpowiedzialny za zapewnienie warunków do jej higienicznej promocji lub sprzedaży.

Czy rolnik płaci podatek od sprzedaży produktów spożywczych?

Sprzedaż bezpośrednia produktów spożywczych może być prowadzona w różnych formach prawnych zależnych m.in. od rodzaju podmiotu prowadzącego sprzedaż oraz oferowanego asortymentu. Wybór sposobu działalności ma odpowiednie skutki podatkowe. Podatki nie warunkują działalności, a jedynie są konsekwencją wyboru danej formy działalności. Każdy dochód osiągniany ze sprzedaży należy wykazać w formie rozliczenia zależnego od formy prowadzonej działalności. Przykładowo dla sprzedaży okazjonalnej właściwe jest roczne rozliczenie dochodów za pomocą formularza Pit 37 (dochód ze sprzedaży wpisuje się w pkt. - inne dochody). Zgodnie z ustawą z dnia 26 lipca 1991 r. z póź. zm. o podatku dochodowym od osób fizycznych, wolne od podatku dochodowego są (art. 21 ust 1 pkt. 71) dochody ze sprzedaży produktów roślinnych i zwierzęcych pochodzących z własnej uprawy lub hodowli, niestanowiących działów specjalnych produkcji rolnej, przerobionych sposobem przemysłowym, jeżeli przerób polega na kiszeniu produktów roślinnych lub przetwórstwie mleka albo na uboju zwierząt rzeźnych i obróbce poubojowej tych zwierząt, w tym również na rozbiorze, podziale i klasyfikacji mięsa. Podatek dochodowy ze sprzedaży nie zwolnionej z obowiązku podatku dochodowego, musi zostać opłacony po przekroczeniu kwoty wolnej od podatku.

Rolnik prowadzący sprzedaż bezpośrednią nie będący płatnikiem podatku VAT oraz nie posiadający kasy fiskalnej, nie może wystawiać faktur VAT ani paragonów. Każdy podmiot może natomiast wystawić dowód sprzedaży w formie rachunku. Przepisy ordynacji podatkowej zwalniają z obowiązku wystawienia rachunku rolników sprzedających produkty roślinne i zwierzęce pochodzące z własnej uprawy lub hodowli, nieprzerobione sposobem przemysłowym, chyba że sprzedaż jest dokonywana w ich odrębnych, stałych miejscach sprzedaży, poza obrębem uprawy lub hodowli. Mogą oni natomiast wystawić na żądanie nabywcy dokument sprzedaży np. rachunek. Elementy, które powinien zawierać rachunek określa rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 sierpnia 2005 r. z póź. zm. w sprawie naliczania odsetek za zwłokę oraz opłaty prolongacyjnej, a także zakresu informacji, które muszą być zawarte w rachunkach.

Czy w trakcie imprezy można przeprowadzić loterię lub zbiórkę publiczną?

Tak, w trakcie imprezy można przeprowadzić loterię lub zbiórkę publiczną. Wymaga to, w większości wypadków, zgłoszenia lub uzyskania odpowiedniej zgody, niezależnie np. od zgody na imprezę masową.

Szczegóły dotyczące organizacji loterii dostępne na stronach Izb Celnych (np. <http://izbacelnatorun.pl/informator-dla-klientow/56-gry-hazardowe/184-urzdanie-loterii-fantowej.html>).

Szczegóły dotyczące organizacji zbiórek publicznych dostępne na stronie: <http://www.witrynawiejska.org.pl/strona.php?p=1859>.

Bezpieczeństwo pożarowe w trakcie imprezy

Organizator imprezy z **udziałem 50 osób**, każdorazowo przed jej rozpoczęciem powinien sprawdzić i zapewnić bezpieczeństwo pożarowe w obiekcie. Poniżej podstawowe zasady.

Warunki ewakuacji ludzi

Obowiązuje w szczególności zapewnienie:

- co najmniej dwu wyjść ewakuacyjnych z pomieszczeń, w których przebywać może więcej niż 50 osób, lub których powierzchnia przekracza 300 m², z drzwiami o szerokości dostosowanej do liczby osób mogących jednocześnie

przebywać w pomieszczeniu, licząc 0,6m na 100 osób, lecz nie mniej niż 0,9 m na każde drzwi oraz kierunku otwierania się zgodnie z kierunkiem ewakuacji

- odległości od najdalszego miejsca, w którym może przebywać człowiek do wyjścia z pomieszczenia, nie przekraczającej 40 m
- odległości od wyjścia z pomieszczenia do drzwi klatki schodowej lub drzwi prowadzących na zewnątrz budynku - 20 m
- drożności dróg ewakuacyjnych - nie zastawiania ich, nie składowania na nich materiałów palnych itp.

Wystrój wnętrz – zaleca się w szczególności stosowanie elementów wyposażenia i wystroju wnętrz z materiałów, co najmniej trudno zapalnych (warto zwrócić uwagę na atestację materiałów).

Sprawność działania urządzeń przeciwpożarowych:

- systemów sygnalizacji pożarowej,
- stałych urządzeń gaśniczych,
- telefonów umożliwiających łączność z najbliższą jednostką Państwowej Straży Pożarnej,
- gaśnic i innych urządzeń, znajdujących się w obiekcie.

Zapewnienie dostępu do:

- gaśnic,
- miejsc uruchamiania urządzeń przeciwpożarowych,
- przeciwpożarowych wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków instalacji gazowej,
- wyjść ewakuacyjnych.

Oznakowanie zgodnie z Polskimi Normami:

- dróg ewakuacyjnych,
- miejsc usytuowania i uruchamiania urządzeń przeciwpożarowych, telefonów, wyłączników prądu i kurków głównych instalacji gazowej oraz gaśnic.

Umieszczenie w miejscach widocznych wykazów telefonów alarmowych oraz

instrukcji postępowania na wypadek pożaru.

Znajomość przez pracowników obsługi i służbę ochrony obiektu zasad postępowania na wypadek powstania pożaru, a w szczególności:

- zasad organizacji i prowadzenia ewakuacji,
- sposobu alarmowania Państwowej Straży Pożarnej oraz służb ratowniczych działających w obiekcie,
- zasad użycia gaśnic oraz uruchamiania urządzeń przeciwpożarowych znajdujących się w obiekcie.

Przejezdność dróg pożarowych i dostęp do obiektu dla jednostek ratowniczych.

Właściwy dobór i wykonanie ogrzewania oraz instalacji elektroenergetycznych.

Aktualne badania instalacji elektrycznych i odgromowych.

W trakcie trwania imprezy należy zwrócić uwagę na:

- zapewnienie stałego nadzoru nad przebiegiem imprezy przez wyznaczone służby lub osoby, zapoznane z zasadami postępowania na wypadek powstania pożaru
- przestrzeganie zakazu używania ognia otwartego i palenia tytoniu w miejscach do tego celu nie przeznaczonych
- utrzymanie drożności dróg ewakuacyjnych i możliwości natychmiastowego otwarcia drzwi ewakuacyjnych
- zapewnienie przejezdności dróg pożarowych i zachowanie dostępu do obiektu dla jednostek ratowniczych
- sprawność urządzeń nagłaśniających i oświetleniowych
- zachowanie bezpieczeństwa podczas stosowania efektów specjalnych
- przestrzeganie zakazu używania wyrobów pirotechnicznych wewnątrz pomieszczeń
- stosowanie się do postanowień instrukcji obsługi wyrobów pirotechnicznych
- przestrzeganie wymagań prawa lokalnego w zakresie używania wyrobów pirotechnicznych
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa przez uczestników imprezy.

Przy organizacji **pokazów z użyciem wyrobów pirotechnicznych** należy uwzględnić dodatkowo poniższe wskazania:

- pokazy powinny być organizowane na otwartym terenie, przy czym minimalna odległość stanowisk odpalania materiałów z ukierunkowaniem na otwartą przestrzeń nie powinna być mniejsza niż 25 m od budynków i 50 m od miejsc dla publiczności.

Lokalizacja miejsca pokazów powinna uwzględniać spełnienie wymogów, co do odległości od terenów leśnych, stogów itp., wynikających z rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16.06.2003r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów,

Opracowała: Iwona Raszeja-Ossowska

Niniejszy poradnik ma charakter informacyjno-edukacyjny.

Nie jest opinią prawną.

Opracowano na podstawie:

- Ustawa z dn. 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r., Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.)
- Ustawa z dn. 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. Nr 62, poz. 504 z późn. zm.)
- Ustawa z dn. 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 225, poz. 1635 z późn. zm.)
- Ustawa z dn. 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908 z późn. zm.)
- Ustawa z dn. 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2001 r., Nr 13, poz. 123 z późn. zm.)
- Ustawa z dn. 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 225, poz. 1635 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2009 r., Nr 201, poz. 1540 z późn. zm.)

- Ustawa z dnia 15 marca 1933 r. o zbiórkach publicznych (Dz. U. z 1933 r., nr 22, poz. 162)
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 6 listopada 2003 r. w sprawie sposobów przeprowadzania zbiórek publicznych oraz zakresu kontroli nad tymi zbiórkami (Dz. U. z 2003 r., nr 199, poz.1947)
- <http://www.straz.gov.pl/page/index.php?str=1034>
- http://samorzad.infor.pl/temat_dnia/artykuly/387354,imprezy_masowe_organizacja_i_wydawanie_zezwolen.html
- <http://www.wsse.szczecin.pl/artykul/pokaz/121/ogolne-wymagania-panstwowej-inspekcji-sanitarnej-dotyczace-bezpieczenstwa-imprez-masowych>